

Előszó

Henry Mintzberg napjaink egyik meghatározó és legtöbbször hivatkozott üzleti gondolkodója. Közismertségét többek között annak a kritikus szemléletének köszönheti, mellyel írásaiban több, addig szilárdnak hitt menedzsmentelméletet és -paradigmát kérdőjelezett és cáfolt meg, és tette mindezt nemcsak egy szűk területre koncentrálnak. A nevéhez fűződő több mint 15 könyv és 150 cikk mellett – melyek közül több témáját és megállapításait tekintve (például A vezetői munka természete) mérföldkő a menedzsment-szakirodalomban – számos díjjal is büszkélkedhet. A stratégiai tervezés tündöklése és bukása című kötetéért az Academy of Managementtől elnyerte a George R. Terry-díjat, a kötetünkben is szereplő Stratégiai menedzsment fejjel lefelé című írását az év legjobb stratégiai cikkének választotta a Strategic Management Journal és az ASAC Journal, a Harvard Business Review-ban publikált cikkeiért pedig eddig kétszer ismerték el a McKinsey-díjjal.

A kanadai születésű és jelenleg is szülőhazájában élő professzor gyakorlatilag minden olyan témával foglalkozott – a stratégiai menedzsmenttől a változásvezetésen keresztül egészen az egészségügyig –, amely valamilyen módon kapcsolódik a menedzserek munkájához. Széles körű munkássága miatt nem csoda, hogy számos terület saját szakértőjének tekinti. Talán a legtöbbször őt tekintik a stratégiai menedzsment egyik, ha nem a legnagyobb gúrujának.

Az 1939-ben született Henry Mintzberg 1968 óta a montreali McGill Egyetem professzora, és több más neves intézet korábbi vagy jelenlegi vezetője. Az elmúlt huszonöt év során európai egyetemeken is rendszeresen megfordult, így például vendégprofesszorként a fontainebleau-i INSEAD Nemzetközi Business Schoolon. Saját hitvallását, miszerint a rendszereket kell az emberi képességekhez igazítani és nem fordítva, és a menedzserek oktatásával és képzésével kapcsolatos meglátásait és kritikáit nemcsak írásaival, hanem a gyakorlatban is igyekszik átadni. A kanadai, angol, francia, indiai és japán kollégáival közösen létrehozott Gyakorlati Menedzsment Nemzetközi Mesterképzés 1996 óta, míg a Haladó Vezetőképző Program és az Egészségügyi Menedzsment Nemzetközi Mesterképzés 2006 óta működik.

Mintzberg nemcsak a tudományos élet aktív szereplője. Az elmúlt pár évben a sajtóban (például a Wall Street Journalban, a Business Weekben) is jelentek meg fontos írásai. Az aktuális globális témákon túl jelenleg a közeljövőben megjelenő új kötetét szerkeszti, amelyben az egészségügyi ellátó rendszerek menedzselését és az ezzel kapcsolatos tévhiteket járja körbe. A témához kapcsolódó két cikkét kötetünk is tartalmazza.

A Rajk László Szakkollégium 2006-ban ítélte oda Henry Mintzbergnek a Herbert Simon-díjat, amellyel a szakkollégisták azon üzleti gondolkodókat tüntetik ki, akik elméleti munkásságukkal jelentősen hozzájárultak a gyakorlati üzleti problémák megoldásához, valamint hosszabb időn keresztül kiemelkedő hatást gyakoroltak a kollégium szakmai munkájára és a kollégisták gondolkodására. Talán nem meglepő, hogy az adott év egy-egy díjazottja valamelyik szakmai kurzuson olvasott és többször hivatkozott szerzői közül kerül ki. Így történt ez Henry Mintzberg esetében is, akit nemhogy a kollégisták, de az egyetemi hallgatók sem tudnak kikerülni tanulmányaik során, és úgy kilépni az alma mater falai közül, hogy ne hallottak volna a stratégiai menedzsment gurujáról. A 2005-ben indult Vállalati stratégia kurzus – amely azóta több generációt élt meg – adta az alapot, hogy Henry Mintzberg jelölt legyen, és egyöntetűen őt választotta a kollégium a 2006-os év Simon-díjasának. Henry Mintzberget megelőzően 2005-ben James G. March, a modern szervezetelmélet egyik szülőatyja (Herbert Simon szerzőtársa) volt a díjazott; majd 2007-ben Michael C. Jensen, a megbízó-ügynök elmélet klasszikusa, 2008-ban Robert M. Grant, a tudás alapú vállalatelmélet megalkotója, míg 2009-ben C. K. Prahalad, 2010-ben pedig Håkan Håkansson.

Henry Mintzberg is a többi díjazotthoz hasonlóan egypár napot Budapesten töltött a szakkollégium vendégeként, és a Simon-díj átvételekor megtartotta *The Two Hemispheres of Managing* című előadását (hasonló témájú *A bal oldal tervez, a jobb oldal szervez* című cikke a kötetben olvasható). Az előadás alkalmat adott arra, hogy a nagyközönség is közelebb kerüljön a díjazotthoz, és kérdéseket tehessen fel a professzornak az egyik kedvenc kutatási területével kapcsolatban. A kollégisták az előadáson túl személyesen is találkoztak a professzorral, a kollégium falai között egy kisebb csoportnak mesterkurzust is tartott.

A menedzsment művészete igyekszik bemutatni Henry Mintzberg igen sokszínű és széles körű kutatói tevékenységét, kritikai gondolkodásmódját, szintetizáló elméleteit és innovatív meglátásait. A tematikus bontásban összegyűjtött cikkek áttekintik a szerző eddigi munkásságát. Reméljük, hogy egy olyan kötetet sikerült készítenünk, amelyet egyaránt forgatnak majd diákok, kutatók és oktatók is, és ugyanakkor hasznos lesz a gyakorlati szakemberek számára is.